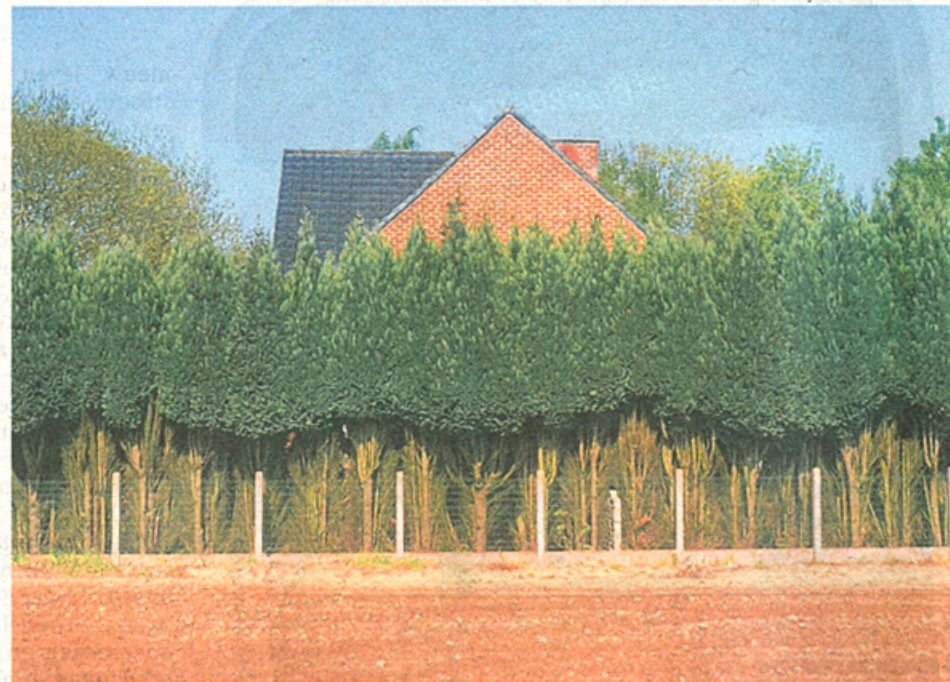

FOTOGRAFIE-EXPO IN BOZAR

'Simple present #199, (Cape Town)', 2008, Bert Danckaert. © Bert Danckaert

'Lovenjoel', 2004, uit de reeks 'Arcadia redesigned' van Herman van den Boom. © Herman van den Boom

'The bunker #1', 2010, Jan Kempenaers. © Jan Kempenaers

Bedrieglijke Belgen

Bozar biedt deze zomer een hoogstaande cursus kijken aan: de expo rond Jeff Wall wordt nu mooi aangevuld met een Belgisch luik. Ook in 'Beyond the document' is bijna niets wat het lijkt.

VAN ONZE REDACTEUR
JAN DESLOOVER

BRUSSEL | Laat een beginnend journalist een fotograaf interviewen en de kans is groot dat hij vroeg of laat komt aanzetten met de vraag: 'Wat is een goede foto?' Een slechte zet; de meeste fotografen worden daar moe van. Begrijpelijk, want zoals dat ook geldt voor muziek, schilder- en

andere kunsten, zijn er 1.001 antwoorden.

Maar schrap het woord 'goede' uit die zin en je hebt de vraag die het fotografiedebat sinds het begin van de digitalisering, nu zowat twintig jaar geleden, steeds meer is gaan domineren. Weg is de tijd waarin je zonder schaamrood op de wangen kon toeteren dat een foto een objectieve weergave van

een stukje realiteit is, een aandenken aan een voorgoed verloren moment. Een foto kán iets van die strekking zijn, maar heel vaak is ze dat niet.

De expo *Beyond the document* in het Paleis voor Schone Kunsten, waarvoor het huis samenwerkte met de fotomusea van Antwerpen en Charleroi, toont werk van dertien hedendaagse Belgen die elk op hun manier een bijdrage proberen te leveren aan de discussie over de status en de betekenis van een foto. Allemaal vertrekkende van de waarneembare, vaak banale werkelijkheid: er is niet in studio's gewerkt, er is niet gemanipuleerd en er is, op een paar uitzonderingen na, niet geësceneerd.

Je zou denken dat zo'n werkwijze automatisch resulteert in droge documenten. Niet dus. Neem het duo Felten-Massinger. Die karren

over de aardbol met hun 'caravana obscura', een tot camera omgebouwde caravan. Als ze een landschap naar hun zin zien, houden ze halt. De lens gaat open, en op een groot vel fotopapier dat in de caravan hangt, doet het licht zijn werk. Uren aan een stuk. Het eindresultaat is een *pièce unique* waarin soms zowel ochtend, middag als avond vervat zitten. Dat geeft kleurtinten die je niet kende, en hier en daar steekt Magritte de kop op. Originele, interessante fotografie.

Plattelandsparadijs

Herman van den Boom presenteert bij Bozar een reeks onder de mooie titel *Arcadia redesigned*. Ze toont taferelen die even typisch Vlaams zijn als lintbebouwing: lappen landelijke grond waar vooral rentenierende koppels dag na dag verder vijlen aan

hun droomstulpje. Het zijn steevast plekken waar de natuur binnengehaald wordt in de vorm van struiken, gazons en bomen, maar waar vervolgens elk natureel uit dat groen wordt geknepen: de haag wordt tot een poedel gesculpteerd, de sparren staan vanaf het middel in hun bloetje, omdat ze anders de betonpalen van de omheining overwoekeren. Eén zo'n beeld is een neutraal ogend document, maar in serie krijgen ze een ander leven, worden ze iets 'beyond'. Het worden exemplaren van een type, voorbeelden van een cultuurverschijnsel. In die zin doen ze denken aan het werk van het Duitse fotografenpaar Bernd en Hilla Becher, dat een halve eeuw geleden opzien baarde met strakke, uitgepuurde reeksen over watertorens en andere nutsgebouwen. Hun doel was registratie, maar

door zo'n strikte vormtaal te hanteren, werden hun beelden gaandeweg beschouwd als conceptuele kunst.

Groot verschil tussen Van den Boom en de Bechers is dat *Arcadia redesigned* als geheel een bijna spottende ondertoon heeft, terwijl het werk van de Bechers geen emoties toont. Dat laatste geldt ook voor wat Jan Kempenaers, Karin Borghouts, Gilbert Fastenaekens en Bert Danckaert bij Bozar tonen. Danckaert veer-eeuwige muren, straathoeken, poorten... in New York, Sjanghai en La Havana. Zijn beelden zijn een haast onwezenlijk uitgebalanceerd spel van vlakken en lijnen dat af en toe doet denken aan Mondriaan: hyperrealistische foto's die ogen als abstracte schilderijen.

Met *Beyond the document* zet Bozar deze zomer dubbel in op foto-

Alle fotografen
vertrekken
van de
waarneembare,
vaak banale
werkelijkheid

grafie. Nog tot midden september is ook het werk van Jeff Wall er te bezichtigen. Nog een figuur bij wie de dingen nooit zijn wat ze op het eerste gezicht lijken. Het is een stevig menu, want hier hangen geen hapklare beelden. Maar wie zijn tijd neemt, komt met een attentere, kritischer blik voor beelden buiten.

'Beyond the document' loopt 25 september in het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel. Van dinsdag tot zondag, van 10 tot 18 uur.

ONLINE
www.bozar.be